

psychosociale problemen) te borgen. De invulling van deze verantwoordelijkheid komt onder de navolgende bepalingen tot stand.

Wmo-beleidsplan

De wettelijke opdracht moet worden verwerkt in een nieuw (lokaal) *Wmo-beleidsplan 2015* (e.v.), waarbij er specifiek aandacht is voor:

- ⚡ Het bevorderen van de sociale samenhang;
- ⚡ Het bevorderen van de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor inwoners met een beperking;
- ⚡ Het bevorderen van de veiligheid, leefbaarheid, alsmede het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
- ⚡ Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
- ⚡ Preventie en vroegtijdige signalering;
- ⚡ Het bieden van ondersteuning (via algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen) bij de zelfredzaamheid en participatie (zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving);
- ⚡ Beschermd wonen en opvang.

Afbakening en samenloop

De zorg- en ondersteuningsbehoefte van de inwoner is leidend voor de vraag uit welk domein er zorg en of ondersteuning geleverd moet worden. Wij zijn verantwoordelijk totdat een inwoner, volgens een indicatie, voldoet aan de zorginhoudelijke toegangscriteria van de Wet langdurige zorg (intramuraal, zie pagina 1 onderdeel 2). Als er samenloop is vanuit de Zorgverzekeringswet en de Wmo bij thuiswonenden, dan zullen scherp geformuleerde (landelijke) richtlijnen en protocollen zorgen voor een juiste verantwoordelijkheidsverdeling.

Waarborgen inwoner

Om de gewenste maatwerkondersteuning te kunnen uitvoeren zullen wij de nodige beleidsruimte ontvangen. Daarnaast zijn er in het wetsvoorstel waarborgen voor de inwoner opgenomen, zodat daar waar nodig, wij de verantwoordelijkheid voor de (kwaliteit en continuïteit) maatschappelijke ondersteuning op ons moeten nemen. Algemene voorzieningen moeten worden getroffen en daar waar nodig worden maatwerkvoorzieningen verstrekt. Ook zijn wij verplicht om zorg te dragen voor de beschikbaarheid van cliëntondersteuning en voor de organisatie van een voorziening 'Steunpunt Huiselijk Geweld'.

Overige waarborgen

Er is sprake van een uitgewerkte beleidsplanverplichting en van een uitgewerkte Wmo-Verordeningplicht. In de Wmo-Verordening worden onder andere eisen aan de kwaliteit van voorzieningen/deskundigheid van beroepskrachten gesteld, eisen aan de bestuursstructuur en bedrijfsvoering van aanbieders, eisen aan klachtenafhandeling en aan de medezeggenschap bij aanbieders. Ook de betrokkenheid van ingezetenen bij beleidsvorming, de wijze waarop fraude wordt bestreden, nadere regels met betrekking tot eigen bijdragen en de jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers maakt onderdeel uit van deze Verordening.

Eigen bijdragen

De voorzieningen moeten breed toegankelijk zijn, ongeacht de hoogte van het inkomen of het vermogen. De eigen bijdragesystematiek *na* toekenning van een maatwerkvoorziening moet door het Rijk nog worden uitgewerkt. Dit zal gebeuren in de vorm van een algemene maatregel van bestuur, waarbij zal worden bepaald in hoeverre wij rekening mogen houden met het inkomen en het vermogen. Op dit moment is duidelijk dat de hoogte van het inkomen of vermogen niet als afwijzingsgrond mag worden gebruikt.

Toegang tot Wmo: melding, onderzoek, aanvraag en besluit

Via het wetsvoorstel ontvangen wij een bredere verantwoordelijkheid, waarbij de procedure om al dan niet in aanmerking te komen voor een voorziening zal wijzigen. De inwoner die een ondersteuningsbehoefte heeft kan dit *melden* aan de gemeente (in casu bij onze Meitinkers).

In samenspraak met de betrokkene volgt dan een onderzoek, waarbij aandacht is voor:

- Behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren inwoner;
- Eigen mogelijkheden of die van de omgeving;
- Passendheid van beschikbare algemene voorzieningen;
- Eventuele samenloop met zorg vanuit Zorgverzekering;
- Indicatie eigen bijdrage;
- Mogelijkheden van een persoonsgebonden budget (PGB);
- Onderzoek kan leiden tot aanvraag maatwerkvoorziening, dan binnen twee weken beslissing (indien spoedeisend, dan eerder).

De wettelijke doorlooptijd vanaf de melding tot, voor zover van toepassing, het afgeven van de beschikking voor een maatwerkvoorziening bedraagt acht weken.

Ondersteuningsaanbod: de maatwerkvoorziening

In de situaties waarin de eigen kracht, de mogelijkheden vanuit het sociale netwerk of de algemene voorzieningen niet toereikend zijn, kan een maatwerkvoorziening worden toegekend. Deze moet dan een passende bijdrage leveren aan het in stand houden en bevorderen van de zelfredzaamheid en de participatie in de samenleving, zodat de inwoner zo lang als mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven wonen. Een maatwerkvoorziening kan in natura worden verstrekt of via een PGB.

Mogelijkheden PGB

De voorwaarden om in aanmerking te kunnen komen voor een PGB zijn:

- ✓ In staat zijn tot beheer (eventueel via naasten of vertegenwoordigers);
- ✓ Beargumenteren dat de aangeboden in natura voorziening niet passend is;
- ✓ De kwaliteit naar oordeel van het college is gewaarborgd.

Een PGB kan worden geweigerd indien een PGB duurder is dan een in natura maatwerkvoorziening, als er onjuiste/onvolledige informatie wordt verstrekt of als er een vermoeden van oneigenlijk gebruik aanwezig is. Daarnaast heeft de gemeente de mogelijkheid om bij Verordening nadere, beperkende regels vanuit doelmatigheid te stellen. In de Verordening moeten ook regels worden opgenomen over de inzet van een PGB voor financiering van ondersteuning vanuit het eigen sociale netwerk. De betalingen en het budgetbeheer worden namens de gemeente uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (nieuw).

Betrokkenheid inwoners en cliëntondersteuning

Wij worden verantwoordelijk voor het verstrekken van informatie, advies en andere vormen van cliëntondersteuning. Hierdoor is het voor de inwoner mogelijk om tijdens het gesprek de bijstand van een derde in te roepen door het inschakelen van de partner, familielid, vrijwilliger of onafhankelijke beroepsmatige cliëntondersteuner. Wel hebben wij de nodige beleidsruimte voor de wijze waarop de ondersteuningsfunctie wordt vormgegeven. Ook de betrokkenheid van inwoners bij de vormgeving van toekomstig beleid wordt opgenomen in de Verordening, waarbij in het bijzonder aandacht is voor inwoners die hiertoe minder goed in staat zijn.

Toezicht op de kwaliteit

Wij worden verantwoordelijk voor kwaliteit, continuïteit van de uitvoering, de handhaving en het toezicht daarop. In de Verordening worden expliciete kwaliteitseisen met betrekking tot voorzieningen geformuleerd, waaronder eisen aan de deskundigheid van de in te zetten beroepskrachten. Verder blijft het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek gehandhaafd. Een nieuw onderdeel is dat wij verplicht worden om personen aan te wijzen die belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wmo 2015.

Overgangsrecht voor de bestaande AWBZ en Wmo-cliënten

AWBZ-aanvragen tot de dag van inwerkingtreding (1 januari 2015) worden door het CIZ afgehandeld. Rechten en verplichtingen verbonden aan het AWBZ-indicatiebesluit blijven gelden tot *maximaal één jaar* (PGB en ZIN) na datum inwerkingtreding. Niet tot gelding gebrachte AWBZ-indicatiebesluiten vóór 1 januari 2015 worden alleen na het afgeven

van een zienswijze van de gemeente geëffectueerd. Concreet betekent dit dat de AWBZ-indicaties voor extramurale zorg eindigen op 1 januari 2016, tenzij in het indicatiebesluit een eerdere datum staat. Gedurende deze periode houden deze inwoners, maar nu voor rekening van de gemeente, dezelfde rechten als onder de AWBZ, zowel wat betreft de vorm als de omvang van de zorg. Alleen in overleg met de inwoner is eerdere instroom in een Wmo-arrangement mogelijk.

Voor het onderdeel beschermd wonen geldt dat er tenminste *vijf jaar* sprake is van overgangsrecht, waarbij het belangrijk is om te vermelden dat de centrumgemeenten hiervoor verantwoordelijk worden. Dit zowel qua uitvoering en vormgeving als ook op het gebied van de financiën.

De beschikkingen op grond van de huidige Wmo-voorzieningen is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Daarvoor wordt geen specifiek overgangsrecht geformuleerd.

Tot zover de hoofdlijnen van de concept Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Als kanttekening merken wij op dat er op onderdelen nog wijzigingen kunnen optreden tijdens debatten in de Tweede en Eerste Kamer.

Onze voorlopige analyse van de Wmo 2015

Over onze mening inzake het toekomstig beschikbare budget hebben wij u bij brief van 21 januari 2014, kenmerk 14.3000812 met als onderwerp '*ons standpunt inzake overlegresultaat VNG en Rijksoverheid*' ingelicht. Nu gaat het om de inhoud van de Wmo 2015.

Positieve ontwikkelingen

Over de gehele linie beoordeeld zijn wij van mening dat de voorliggende Wmo 2015 inhoudelijk gezien duidelijker en beter aansluit bij onze (gewenste) uitvoeringspraktijk (Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl). De door de wetgever voorgeschreven procedure: *melding, onderzoek, aanvraag, besluit*, sluit naadloos aan bij onze dagelijkse uitvoeringspraktijk. Onder de Wmo 2015 krijgen wij meer mogelijkheden om inwoners met een beperking te helpen via een algemene (of collectieve) voorziening in plaats van met een maatwerkvoorziening. Net zoals de VNG al kenbaar heeft gemaakt bij de Tweede Kamer, zijn wij van mening dat het creëren van meer algemene voorzieningen en het beter toegankelijk maken van algemene voorzieningen voor inwoners met een beperking bijdraagt aan een meer inclusieve samenleving.

Aandachtspunten

Zoals er positieve punten zijn te benoemen, zijn er ook aandachtspunten aan de orde.

Ontbreken heldere juridische kaders

Zo ontbreekt het de huidige Wmo 2015 aan heldere juridische kaders om grenzen te stellen aan maatschappelijke ondersteuning. Bij de beoordeling of een inwoner in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening mogen wij geen rekening houden met het inkomen en vermogen, behalve achteraf bij de eigen bijdrageregeling. Wij constateren dat een zorgvuldige procedure en een 'goed gesprek' eigenlijk de enige instrumenten zijn die wij straks ter beschikking hebben om na te gaan wat de inwoner redelijkerwijs nog zelf of met zijn eigen omgeving zou kunnen doen.

Overgangsrecht

Wij voorzien dat wij in 2015, vanwege het beoogde overgangsrecht, alles uit de kast zullen moeten halen om te kunnen sturen op de uitgaven. De toekomstige budgetten worden bepaald aan de hand van feitelijk geconsumeerde zorg, wat lager is dan de geïndiceerde zorg (indicaties worden niet altijd geheel verzilverd). Dat betekent dat wij ook in de kosten moeten voorzien van de zorg voor een inwoner die in het overgangsjaar alsnog aanspraak maakt op de volledige omvang van het indicatiebesluit. Hierop zullen wij alert zijn.

Tijdpad voor invoering

Het tijdpad voor de invoering van de Wmo is zeer krap. Temeer omdat er nog veel onduidelijkheid is over de wet zelf, alsmede de afstemming met de Jeugdwet, de

nieuwe Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg. Hoewel wij niet voor uitstel van de Wet zijn, hopen wij wel op spoedige duidelijkheid. Zoals u weet zijn wij intensief bezig met de voorbereidingen voor de uitvoering van de nieuwe taken, waarbij wij onze inwoners en aanbieders niet in onzekerheid willen laten verkeren. Kortom, wij zien met belangstelling uit naar de behandeling van de Wmo 2015 in de Kamers. In de tussentijd gaan wij intensief verder met onze voorbereidingen en starten wij het beleidsproces Wmo 2015 alvast op.

Vervolg en besluitvorming

Het voorliggende wetsvoorstel heeft tot gevolg dat er gedurende dit jaar een drietal (hoofd)documenten moeten worden vastgesteld:

- ✓ Wmo-beleidsplan 2015
(meerjaarlijkse beleidsdoelen voor alle inwoners, zie pagina 2 onderdeel 'Wmo-beleidsplan');
- ✓ Wmo-Verordening;
- ✓ Verstrekking(s)regels behorende bij de Wmo-Verordening
(wie komt wanneer onder welke voorwaarden in aanmerking voor een voorziening?)

Op basis van de verantwoordelijkheden zoals verwoord in de Gemeentewet en in de voorliggende Wmo 2015, is de gemeenteraad bevoegd om het Wmo-beleidsplan en de Wmo-Verordening vast te stellen. Gelijktijdig met het verzoek aan de gemeenteraad om de Wmo-Verordening vast te stellen zullen wij, vanwege de samenhang tussen de twee documenten, de bijbehorende verstrekking(s)regels ter informatie toezenden.

De planning is dat deze drie documenten in het laatste kwartaal van dit jaar bij de gemeenteraad worden aangeboden voor de formele behandeling. Gedurende het proces daarnaar toe betrekken wij een ieder die dat wenselijk vindt bij de vormgeving van het Wmo-beleid. Inmiddels hebben wij met uw Participatieraad een afspraak staan op 18 april. Graag gaan wij dan op interactieve wijze met u in overleg over welke onderwerpen wij mee moeten nemen in ons toekomstig Wmo-beleid (zie voor beleidsonderwerpen pagina 2 'Wmo-beleidsplan' van deze brief). Vooraf zult u nog nader informatie van ons ontvangen.

Een zelfde soort traject zal daarna worden gehanteerd voor de Wmo-Verordening.

Nadere inlichtingen

Indien u nadere inlichtingen over deze brief wenst, kunt u bellen met de heer J.G. Sloothaak, telefoon 0513-617636.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerenveen.
De gemeentesecretaris,

De burgemeester.